

KALKULACE PLATEB PRO OBDOBÍ 2023–2027

Intervence Platba pro podporu udržitelného hospodaření s živinami – ekoschéma (6.31)

Východiska pro výpočet:

Na základě dlouhodobých statistických dat výsledků agrochemického zkoušení zemědělských půd (AZZP) bylo prokázáno, že Česká republika již přes 15 let patří mezi státy se zápornou bilancí fosforu (P). Průměrná zásoba přístupného fosforu na orné půdě ČR činí podle aktuálních výsledků agrochemického zkoušení zemědělských půd (AZZP) 91 mg P·kg⁻¹. Podíl orných půd s nízkým obsahem fosforu, představuje více než 26,7 % jejich výměry v ČR (Klír, Wollnerová, 2021)¹. Obecně platí, že fosforem se nehnoují rostlina, ale půda. Využití fosforu rostlinami, a tedy i přímé ovlivnění výnosu je v porovnání s dusíkem nízké. Navracení fosforu do půdy pro udržení její úrodnosti na základě bilančního principu, s přihlédnutím k agrochemickým vlastnostem půdy (dále jen „korigovaná bilance“) je obecně doporučovaným postupem, zejména z dlouhodobého hlediska. Proto je možné posuzovat a porovnávat meziroční (podniky) a roční korigovanou bilanci (ČR, okresy).

Platba je postavena na dodatečných provozních nákladech, které vznikají zemědělskému subjektu v souvislosti s plněním podmínky dosažení podnikové korigované bilance v rozmezí 0 kg P/ha až + 10 kg P/ha v rámci standardní orné půdy a dodatečných provozních nákladech za zpracování bilance dusíku. Hrazeny jsou náklady na pořízení čistého fosforu (živiny) ve vícesložkových hnojivech, jejichž použití je běžněji rozšířeno. Náklady spojené s aplikací fosforu nejsou hrazeny, neboť se předpokládá společná aplikace s dalšími živinami v rámci vícesložkového hnojiva.

Zdroje využitě k výpočtu:

Dodatečné náklady:

Pro výpočet ceny čistého fosforu byla čerpána data z Českého statistického úřadu (ČSÚ), který sleduje ceny zemědělských vstupů, přičemž byl uvažován průměr let 2020–2022. Na základě stanovení průměrné ceny dusíku v jednosložkových hnojivech, byla stanovena cena čistého fosforu ve vícesložkových hnojivech. Průměrná zemědělská bilance a korigovaná bilance fosforu byla zjištěna na základě individuálně zpracovaného souboru dat Českým statistickým úřadem a Výzkumným ústavem rostlinné výroby (VÚRV). Na základě údajů o výnosech a hnojení podniků, které hospodaří převážně v 1 okrese, byl stanoven průměrný odběr fosforu v kg/ha orné půdy v roce 2022. Dle výsledků AZZP (ÚKZÚZ) byl VÚRV stanoven koeficient náhrady dle zásob P v půdě.

Průměrné náklady na pořízení P byly vypočítány na základě váženého průměru² potřeby dodání fosforu na úrovni okresů se zápornou korigovanou bilancí fosforu. Zásobenost půdy fosforem v jednotlivých okresech byla v platbě zohledněna (fosfor obsažený v půdě není hrazen).

Pro výpočet dodatečných nákladů souvisejících se zpracováním bilance dusíku byly informace o mzdových nákladech a průměrné velikosti obhospodařované orné půdy čerpány údaje z ČSÚ (2020–2022). Údaje o časové náročnosti zpracování bilance poskytl VÚRV.

¹ Klír J., Wollnerová J. 2021. *Bilance P v rostlinné produkci v ČR. In: Sborník z 27. mezinárodní konference „Racionální použití hnojiv“.* ČZU, Praha, 2. 12. 2021, ISBN 978-80-213-3147-1, str. 39–44

² Váha byla stanovena na základě podílu orné půdy daného okresu dle LPIS

Kalkulace platby:

Platba pro podporu udržitelného hospodaření s živinami	Kč/ha	Kč/ha
Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)		
Průměrné náklady na pořízení P	202	
Průměrné náklady na zpracování bilance N	5	
Dodatečné náklady celkem Kč/ha		207